

B I J E N Q U I Z

Overwinteren

Oorspronkelijk gepubliceerd in het Maandblad van de Koninklijke Vlaamse Imkerbond als "Kwis-spel – Bijen, winter, vorst en sneeuw" en met dank overgenomen in aangepaste vorm.

- 1 Bijen kunnen overal ter wereld overwinteren, zelfs bij de laagste temperaturen, als ze maar in geïsoleerde kasten zitten met voldoende voedselvoorraad.
Juist of onjuist?
- 2 Bijen aan de buitenkant van de wintertros kunnen niet vliegen, niet lopen en niet steken; zij zijn door de kou helemaal verstart.
Juist of onjuist?
- 3 De vlieggaten moeten voor de winter kleiner gemaakt worden om de temperatuur in de kast niet al te veel te doen dalen.
Juist of onjuist?
- 4 Tocht is erger dan kou; dat is ook voor bijen het geval. Hoe kan men de bijen tegen tocht beschermen? (Eén woord volstaat.)
- 5 In de wintermaanden ontstaat er gemakkelijk schimmel op de buitenste raten. Beschimmelde raten zijn gevaarlijk voor de bijen.
Juist of onjuist?
- 6 Er liggen dode bijen in de sneeuw, voor het kastfront van de bijenstand. Is dat een reden tot ongerustheid?
Ja of nee?
- 7 Als de imker op de onderlegger suikerkristallen aantreft, dan weet hij of zij dat er een spilziek volk in de kast huist. Een te grote voedselvoorraad zet de bijen aan tot slordig omspringen met het voedsel. In dat opzicht lijken ze erg op mensen. **Juist of onjuist?**
- 8 Naast een goede voedselvoorziening is de kastisolatie de belangrijkste maatregel die een imker kan treffen om de volken veilig te laten overwinteren. Hoe beter de kasten geïsoleerd zijn, des te beter zullen de bijenvolken overwinteren. **Juist of onjuist?**
- 9 Een imker verzamelt wat dode bijen die voor de kast liggen om ze voor onderzoek weg te brengen. In de warmte van de auto of keuken beginnen ze plots met luid gezoem rond te vliegen. Verklaar deze wederopstanding van de 'doden'.
- 10 Het voedselverbruik per bij is in de wintermaanden in een sterk bijenvolk groter dan in een zwak volk.
Juist of onjuist?

Antwoorden quiz

- 1 Onjuist.** Er zijn grenzen aan alles. Toch kunnen bijen overwinteren tot aan de poolcirkel in Scandinavië en in de Canadese provincie Alberta.
- 2 Onjuist.** Deze bijen kunnen weliswaar niet vliegen of lopen, maar zeer zeker steken. Als men met de vinger over een wintertros strijkt, voelt dat aan alsof men een egel streelt.
- 3 Onjuist.** Vlieggatvernauwing heeft alleen zin om muizen e.d. uit de kast te houden. De bijen zelf houden niet de kast maar het broednest op temperatuur.
- 4 AFDICHTEN.** Behalve aan de voorkant mag de kast geen enkele opening hebben.
- 5 Onjuist.** Deze raatschimmel is ongevaarlijk voor de bijen. Zodra het warmer wordt en het volk alle raten bezet zal hij ook verdwijnen. Desalniettemin verdient het aanbeveling om al te zeer beschimmelde raten uit de kast te halen.
- 6 Nee.** Meestal gaat het om de oudste bijen aan de buitenkant van de wintertros die bij een reinigingsvlucht op de sneeuw gaan zitten en verstarren.
- 7 Onjuist.** Bijen zijn niet spilziek. De witte suikerkristallen op de onderlegger wijzen erop dat ongeschikt voedsel weer naar buiten wordt gewerkt.
- 8 Onjuist.** In de natuur beschikken de bijen evenmin over kunstmatige warmte-isolatie. Belangrijker dan de isolatie is een goede ventilatie die het vocht in de kast afvoert. Daarom moeten vliegspleten open blijven over de volle breedte. Daarom ook worden gaasbodems meer en meer toegepast bij de overwintering, zelfs bij kasten in vrije opstelling.
- 9** Wanneer de lichaamstemperatuur van de bij daalt tot onder 7 °C, verstart ze. Ze is dan schijndood. In die toestand kan ze tot twee dagen overleven. Als de imker ze vóór die tijd in een warme omgeving brengt, of als de buitentemperatuur inmiddels weer wat oploopt, komt ze weer tot leven.
- 10 Onjuist.** Sterke wintervolken vormen een grote wintertros met relatief klein oppervlak. Daardoor is het energieverbruik voor het warm houden van de troskern per bij kleiner dan bij de zwakke volken met een kleine wintertros en een relatief groot oppervlak.